

2010-10-15

Strategirapport för Afghanistan 2010

1. UTGÅNGSPUNKTER

Det svenska utvecklingssamarbetet med Afghanistan styrs av "Sveriges strategi för utvecklingssamarbete med Afghanistan, 2009-2013". Det övergripande målet för utvecklingssamarbetet är att människor som lever i fattigdom, i synnerhet kvinnor och flickor, ska få förbättrade levnadsförhållanden i ett fredligt och demokratiskt samhälle. Samarbetet inriktas på områdena i) demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter, inom vilket generellt stöd till Afghanistan Reconstruction Trust Fund (ARTF) skall utgöra en viktig del av det svenska stödet till landet, ii) utbildning samt iii) privatsektorutveckling. Inom samtliga områden läggs särskilt fokus på kvinnor och flickor.

2. FINANSIELL ÖVERSIKT

Anslaget under 2010 uppgår till 500 MSEK. Under perioden 1 september – 31 augusti har totalt MSEK 124 utbetalats. Dessa representerar 25% of resursallokeringen för 2010. Insatser inom området klimatförändringar är inte inkluderade i samarbetsstrategin.

	Anslag 2010 (MSEK)	Utbetalt Jan-Aug (MSEK)	Prognos Jan-Dec 2010 (MSEK)
Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter	246	32	265
Utbildning	161	65	155
Privatsektorutveckling	58	12	53
Övrigt	27	15	24
Totalt	492	124	497
Humanitärt stöd ¹	87	87	87

Den senaste prognosen visar att anslaget kommer att utnyttjas till fullo. Återstående utbetalningar är planerade till årets sista kvartal. Några planerade insatser, såsom stöd till Myndigheten för Samhällsberedskap

¹ Det humanitära stödet styrs av Humanitära strategin 2008-2010

och Folke Bernadotteakademin kommer sannolikt att flyttas fram, eftersom inga projektförslag har lämnats in till Sida ännu.

3. RESULTAT

3.1 SEKTOR 1: Demokratisk samhällsstyrning och mänskliga rättigheter

Antal insatser: 6. Under perioden september – augusti har en insats avslutats (stöd till parlamentet) och ett nytt avtal undertecknats (ARTF).

3.1.1 Resultat på insatsnivå

Insats 1: National Solidarity Programme (NSP)

Huvudmål:

- Inkluderande samhällsinstitutioner skapade
- Uppbyggt kapacitet i deltagande, uppföljning, redovisning, upphandling för både män och kvinnor vid Community Development Councils (CDC);
- CDC länkade till statliga myndigheter, frivilligorganisationer och givarorganisationer
- Förbättrad tillgång för CDC till tjänster och resurser för CDC

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalningar (MSEK)	Samarbetspartner	Biståndsinstrument	Svensk andel av totalt stöd (%)
50	2009-2010	50	National Solidarity Programme (?? Kan ett program vara en samarbetspartner?)	Stöd till program/projektstöd?	7%

Resultat²

Den senaste rapporteringen indikerar att projektet har bidragit till att stärka färdigheter hos män och kvinnor kring frågor om deltagande, samförstånd samt tekniska frågor såsom uppföljning, rapportering och upphandling. Framför allt har detta visat sig när man inrättat Community Development Councils (CDC) på bynivå i samtliga provinser i Afghanistan, där CDC numera ansvarar och leder arbetet med utvecklingsplanen för resp by.

² Does Women's Participation in the NSP Make a Difference in Their Lives, Study made by AREU, May 2010 & "Randomized impact Evaluation of Afghanistan's NSP" Study made by Ruben Enikolopov, Andrew Beath and Fotina Christia, July 2008

Stärkt administrativ kapacitet avspeglas också genom CDCs förmåga att under året ha genomfört olika utvecklingsprojekt på landsbygden i 73% av samtliga byar i Afghanistan. Rapporteringen visar också att CDC har tillämpat deltagandeprocesser när de tillkommit och för att komma åt ökat deltagande för kvinnor i beslutsprocesser har även "Community Development Councils för kvinnor etablerats.

I den senaste rapporteringen finns begränsad information om hur effektivt projektet underlättar ökad tillgång till "social services". Informationen är också begränsad vad gäller senaste årets framsteg kring arbetet med att stärka kopplingen mellan Community Development Councils till regeringsinstitutioner på central, provins och distriktsnivå. Ett särskilt problem under projektets gång har varit det svaga politiska stödet som CDC får från central nivå samt osäkerheten kring deras legala status. Det finns idag för lite planer för vad som behövs för att främja ökat politiskt stöd till CDCs.

Ett stort problem har varit den höga korruptionsnivån i landet som även drabbar NSP. Under sista året har oegentligheter inom projektet upptäckts och WB tillsammans med National Solidarity Programme granskar för närvarande den kommunala revisionen i Helmand där korruption misstänks.

Insats 2: UNIFEM's multiprogramme

Huvudmål:

- Ökad kapacitet hos statliga institutioner att implementera handlingsplanen "National action plan for women of Afghanistan"
- Ökat deltagande av kvinnor i freds-, säkerhet samt försoningsprocessen
- Mekanismer för avskaffande av våld mot kvinnor expanderad, institutionaliserad och förstärkt.
- Kvinnans roll som företagare, producent och arbetstagare i det afghanska samhället förstärkt

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalningar (MSEK)	Samarbets-partner	Biståndsinstrument	Svensk andel av totalt stöd (%)
62	2009-2012	10	UNIFEM	Projektstöd	63%

Resultat:

UNIFEMs tillvägagångssätt med advocacy, samordning och technical assistance ledde till varierande resultat inom respektive mål. Bland andra positiva erfarenheter nämner UNIFEM ett ökat deltagande av kvinnor i

internationella konferenser kring konfliktlösning i Afghanistan samt ett stärkt genusperspektiv i slutöverenskommelserna från konferenserna (London Conference, Peace Jirga, Kabul Conference). Det är oklart i rapporteringen om det ökade deltagande av kvinnor berör afghanska kvinnor eller ökat antal kvinnor generellt i de internationella delegationerna som deltog i konferenserna. Mindre klart är hur projektet har medverkat till att stärka nationella institutioner och deras kapacitet att implementera handlingsplanen "National Action Plan for Women of Afghanistan" samt "Law on Elimination of Violence against Women". Enligt UNIFEMs rapportering har de internationella överenskommelserna lett till att regeringen i Afghanistan fått ett tydligare mandat att genomföra förändringar kring kvinnors rättigheter. Det ges dock inga exempel i rapporteringen om hur detta avspeglats i den nationella kontexten.

UNIFEMs fond för eliminering av våld mot kvinnor har lett till viktiga resultat för många utsatta kvinnor i landet. Exempel som ges i rapporteringen är 5 nya skyddshem i fyra provinser som ger juridiskt stöd samt skyddad boende för utsatta kvinnor. Enskilda organisationer som får stöd genom fonden har också arbetat med att öka medvetenheten bland män, kvinnor, lärare, statstjänstemän, poliskåren och religiösa ledare i nio provinser. Konfliktsituationen i landet har särskilt drabbat genomförandet av denna delkomponent som bl a drabbats av förseningar i genomförande av aktiviteter mm. Projektet har inte visat några resultat än på arbetet för att uppnå målet om kvinnans roll som ekonomisk aktör.

Under perioden har Sverige i sin dialog med UNIFEM lyft fram en önskan om ökad resultatorientering och ökad fokus på resultat.

Insats 3: Afghanistan Reconstruction Trust Fund (ARTF)

Huvudmål:

- Ökad användning av den nationella budgeten som huvudinstrument för alignment av återuppbyggnadsprogrammet till nationella utvecklingsmål.
- Främja öppenhet och ansvarsutkrävande av utvecklingsarbetet för återuppbyggnad
- Ökad administrativ kapacitet inom regeringsinstitutioner
- Ökad givarsamordningen för samfinansiering och policydialog

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalat belopp (MSEK)	Samarbetspartner	Biståndsform	Svensk andel av totalt stöd (%)
480	2010-2013	0	Världsbanken	Program support	7%

Resultat:

Sida har tecknat ett nytt tre års avtal av totalt 480 MSEK för stöd till afghanska staten uppbyggnad via ARTF. ARTF anses ha bidragit till viktiga förbättringar av de offentliga finansiella systemen samt inom sektorerna utbildning och hälsa. Till exempel har elever som går i skola ökat drastiskt (0,8 miljoner för det senaste året) och det bedöms att över 80% av befolkningen har tillgång till grundläggande hälsovård (genom Basic Package of Health Services initiativet). En risk är att givarna tenderar att öka sitt stöd genom öronmärkning, dvs investeringsprogram, vilket skulle underminera hela fondens grundläggande princip.

Sida tillsammans med andra givare har uppmanat Världsbanken att förbättra genusaspekten i ARTF. Sida med sina 42% av sin budget genom ARTF och med 73% ej öronmärkta till regeringens återkommande budget, anses vara en bra partner. Korruption, förseningar i genomförandet, svag kontroll och brist på genusperspektiv inom ARTF är risker som Sida kommer fortsätta följa upp på både central nivå samt, nationell och programnivå.

3.1.2 Bedömning av strategimål för sektor Demokratisk Samhällsstyrning och Mänskliga rättigheter**Sektormål:**

- Stärkt demokratisk samhällsstyrning inklusive stärkt förvaltning
- Ökad respekt för de mänskliga rättigheterna med särskilt fokus på kvinnors ställning och möjligheter att åtnjuta mänskliga rättigheter.

Bristen på tillförlitlig statistik och information är svår och försvårar uppföljning inom sektorn. Konfliktsituationen har medfört begränsad tillgänglighet till olika geografiska områden i landet, likaså begränsas möjligheterna för framsteg i politiska, ekonomiska och sociala reformer. Läget vad gäller mänskliga rättigheter är fortsatt bekymmersamt och utvecklingen oroande. Särskilt kvinnornas situation är allvarlig. Människorättsaktivister är ständigt under press och attacker, vilket hämmar deras förmåga att stödja de mänskliga rättigheterna, särskilt kvinnors rättigheter. Det civila samhällets organisationer, är oftast de enda tjänsteleverantörer i osäkra områden och när säkerheten inte kan garanteras från lokalsamhällen hindrar det CSO: s förmåga att bedriva sin verksamhet.

Mängden program inom sektorn är mycket stor och kapaciteten hos den afghanska staten att genomföra reformprogram mot ökad demokratisk samhällsstyre har visat sig förbli svag och mycket begränsad. Den politiska viljan är också begränsad när det gäller regeringens förmåga att hantera problem med korruption, bristande respekt för mänskliga

rättigheter, speciellt kvinnors rättigheter. I de mest osäkra områden har det varit en stor utmaning att stödja valprocessen.

Stöd till sektorn bedöms fortsatt högst relevant. Den afghanska regeringens kapacitet, administration såväl som förtroende behöver stärkas ytterligare, främst genom att kanalisera medel genom regeringens egna system, som görs genom ARTF. Parallellt med stärkandet av regeringen, behöver det civila samhället stödjas. Kvinnors situation är bland den värsta i världen och behöver därför fortsätta att genomsyra hela utvecklingsarbetet.

3.2 Sektor 2: Utbildning

Antal insatser: 4. Under perioden 1 september 2009 – 31 augusti 2010 har tre nya stöd inletts.

3.2.1 Resultat på insatsnivå

Insats 1: Svenska Afghankommitténs (SAK) utbildningsprogram

Huvudmål: alla afghanska barns rätt till utbildning stärkt, lika tillgång till utbildning av hög kvalitet främjad, hållbart utbildningssystem i landet

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalningar (MSEK)	Samarbetspartner	Biståndsinstrument	Svensk andel av totalt stöd (%)
103	2009-2010	103	SCA	Projektstöd	60%
233	2010-2013	34	SCA	Projektstöd	47%

Resultat:

Rapporteringen från SAK visar att barns rätt till utbildning har kunnat främjas genom bl.a. fler nya skolor på olika byar på landsbygden. Bl.a. har 1360 nya byskolor byggts som når ut till 40.555 studenter (varav 52% flickor). Förutom de ordinarie byskolorna har projektet bidragit till att s.k. girl annexes byggts. Projektet har också bidragit till att 77 byskolor och 8 girls annexes uppgraderades till statliga skolor.

Projektet har också under året tagit initiativ till aktiviteter för att främja utbildningens kvalitet som har resulterat i: i) 996 lärare (varav 25% kvinnor) har dragit nytta av 48 modellskolor (resurscenter), ii) ökad kompetens hos 1476 lärare (varav 43% kvinnor) genom utbildning i färdigheter eller pedagogik samt iii) ökning av antal lärare genom att utbilda lärare till 3.907 forskarstuderande (27% kvinnor) och 113 akademiker (68% kvinnor) rekryteras som lärare. Även kapacitetsutveckling har genomförts, genom 6 afghanska pedagoger som

har avslutat mastersprogrammet i utbildning. Utbildning av lokala skolmyndigheter och rektorer är planerat men inte genomfört ännu.

Projektet har uppnått planerade resultat och samarbetet är tillfredsställande. Ett nytt avtal för 3,5 år undertecknades. Bidraget från Sida för det nya avtalet faser var mindre än SAK hade förväntat, vilket har lett till diskussioner om hur SAK kan prioritera sina resurser och komplettera andra utbildningsinsatser. Två utvärderingar har ägt rum vilket har lett till fortsatt dialog om resultatstyrning, jämställdhet, kapacitetsutveckling och hållbar utveckling inom SAK's program.

Insats 2: UNICEF's Basic Education and Gender Equality programme

Huvudmål:

- 20% ökning av flickor i skolan
- 60% inskrivna i första klass slutför femte klass
- 30% av grundskolorna är sk "child friendly" 50% ökad läs- och skrivkunnighet hos kvinnor i åldrarna 15-24 år
- Utvecklat beredskap för att säkerställa fortsatt skolgång under katastrofer, inklusive att skydda skolor mot attacker

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalningar (MSEK)	Samarbetspartner	Biståndsinstrument	Svensk andel av totalt stöd (%)
60	2009-2010	60	UNICEF	Tematiskt stöd	36%
20	2009-2010	20	UNICEF	Projektstöd	36%

Resultat:

Ökad tillgång till utbildning genom byggandet av 1566 byskolor för 47.942 skolbarn. Ökade möjligheter för flickors utbildning genom utvecklingen av en policy för att främja antalet kvinnliga lärare, vilken antogs av utbildningsministeriet.

Förbättrad kvalitet i skolan genom distribution av läromedel till 4,2 miljoner studenter och utveckling av nya kursplaner för 1-3 och 7-9 grader. Ökad läskunnighet bland 62450 kvinnor genom etablerandet av 2494 literacy centers. Ökad katastrofberedskap genom framtagande av en strategi för barn i katastrofsituationer inklusive en beredskapsplan.

Samarbetet är på rätt spår och visar goda resultat (inte könsaggregerade dock) och en effektiv förmåga att arbeta i konfliktområden. En stor utmaning i diskussioner om framtida samarbete med UNICEF är svårigheterna med att tillhandahålla tematiskt/programstöd till UNICEF, då Sverige behöver separata rapporter om resultat från de fyra provinser i norr. Det har resulterat i att Sverige har tecknat två avtal med UNICEF för Afghanistan och en extra börda för administration för båda parter. De

främsta riskerna för genomförandet av UNICEF's program är säkerhet och korruption i samband med nära arbete med ministeriet. Sida bedömer att UNICEF är väl rustad för att hantera nämnda risker.

Insats 3: Education Quality Improvement Programme - EQUIP

Huvudmål: Ökad rättvis tillgång till kvalitativ grundutbildning, i synnerhet för flickor

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalningar (MSEK)	Samarbets-partner	Biståndsinstrument	Svensk andel av totalt stöd (%)
90	2010-2013	0	Världsbanken	Projektstöd	7%

Resultat:

Inga resultat att rapportera då avtalet undertecknades i augusti 2010. Dock har Sida varit aktivt i givarsamordning och dialog, främst vad gäller jämställdhet och frågor kring icke-diskriminering. Riskbedömningen är möjliga förseningar, dålig kvalitet och uppföljning på grund av svaga regeringssystem, utbredd korruption, samt försämrad säkerhetssituation. De vinsterna i ägarskap och kapacitetsutveckling måste vägas mot dessa risker. Sida bedömer att Världsbanken kan hantera korruptionsriskerna, men har aktivt deltagit i dialogen om jämställdhet.

3.2.2 Bedömning av strategimål för utbildningssektorn

Sektormål: Ökad tillgång till utbildning av god kvalitet med särskilt fokus på kvinnor och flickor

Samtliga projekt har bidragit till sektorns mål, trots att Afghanistan klassificeras som ett högrisk land att arbeta i och trots många utmaningar i sektorn med brist på budget, brist på klassrum och kvinnliga lärare, konservativ syn på flickors utbildning etc. Trots den svaga kapaciteten inom Utbildningsministeriet är sektorn relativt stark. Viktiga processer har inletts nyligen, såsom översyn av den nationella utbildningsstrategin, förberedelserna för att söka från Fast Track Initiative och vidare åtgärder mot en SWAP. Givarnas koordineringsmekanismer har ändrats i linje med den nya Klusterstrategin till att även omfatta Ministerierna för kvinnofrågor, högre utbildning samt arbetsmarknad.

En strategisk förändring har skett i det svenska stödet till utbildningssektorn. En ökad andel av Sidas stöd kommer att kanaliseras genom budgetsystemet i form av stöd till ARTF investeringsprogram – Education Quality Improvement Programme (EQUIP) med syftet att stärka regeringens egna system. Detta kommer att komplettera stöd från FN och civila samhället som fokuseras på service delivery och

kapacitetsutveckling. Sidas dialog med partners har varit inriktad på inkludering av alla (även flickor) och kvalitet.

Stöd till utbildningssektorn är fortsatt högst relevant. Ökat utbildningstal, med ett särskilt fokus på kvinnor och flickors rätt till utbildning, är en grundförutsättning för Afghanistans framtida utveckling mot ett demokratiskt och fredligt samhälle. Till dess att regeringen har egen kapacitet att uppnå millenniemålen att tillgodose alla barn med utbildning av kvalitet kommer stöd genom en mix av kanaler, civilsamhället, FN och genom de nationella systemen, att behövas samt ett särskilt fokus på icke-diskriminering.

3.3 Sektor 3: Privatsektorutveckling

Antal insatser: 3. Under perioden 1 september 2009 - 31 augusti 2010 har Sida ingått tre nya avtal.

3.3.1 Resultat på insatsnivå

Insats 1: Afghanistan Rural Enterprise Development Program (AREDP)

Huvudmål: Sysselsättning och inkomster bland kvinnor och män på landsbygden har förbättrats och uthålligheten bland de företag som ingår i målgruppen har stärkts.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalat belopp (MSEK)	Samarbetspartner	Biståndsinstrument	Svensk andel av totalt stöd (%)
80	2010-2013	20	Världsbanken (ARTF)	Projektstöd	12%

Resultat:

Programmet är nystartat och sålunda finns inte ännu reslutat att rapportera. Emellertid så har programmet testats i norra Afghanistan (Balkh provinsen) med goda resultat³. Exempelvis så har 300 självhjälpsgrupper etablerats med omkring 5000 medlemmar samt att 4600 mikro och små företag har kommit till. Vissa programrisker, som t.ex. genomförbarhet, kommer definitivt kräva noggrann uppföljning och kontroll. Världsbankens system för uppföljning och kontroll kommer appliceras vilket bedöms av Sida som högst väsentligt för att hantera riskerna. Tack vare Sidas personal i norra Afghanistan kommer Sida ha möjligheter till resultatuppföljning i fält.

³ Reports from Hand in Hand, Afghanistan

Insats 2: Projekt för uthålligt företagande och sysselsättning på landsbygden i Balkh provinsen och för etablerande av ett utbildningscenter i Mazar-e-Sharif

Huvudmål: 7.500 personer i valda distrikt skall ha bättre och uthålligare levnadsförhållande och utbildningscentret skall vara självbärande.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalat belopp (MSEK)	Samarbetspartner	Biståndsinstrument	Svensk andel av totalt stöd (%)
12,5	2010-2012	0	Hand in hand Afghanistan	Projektstöd	100%

Resultat:

Projektet är ännu inte uppstartat därav ingen resultatrapportering. Sidas motpart, Hand in Hand har dock genomfört tester av AREDPs program (insats 1) med goda resultat. Se resultat under insats 1 ovan. Förutom uppenbara säkerhetsrisker (som gäller allt utvecklingssamarbete i Afghanistan), så finns projektrisker, framför allt i genomförande och finansiell uthållighet. Dessa risker hanteras bl.a. genom att Sida ingår avtal med "modernorganisationen" i Hand in Hand gruppen och därmed kommer stöd från denna och även andra delar av Hand in Hand till genomförandet av insatsen kunna påräknas. Uppföljningen kommer även för denna insats att underlättas genom Sidas närvaro i Mazar-e-Sharif.

Insats 3: Förbättrad tillgång på landsbygden (Rural Access Improvement, Project Phase II)

Huvudmål: i) ökad tillgång till sociala tjänster och marknader i städer för personer som bor inom projektområdet (Sar-e-Pol och Samangan provinserna), ii) utvecklad vägbyggen och utvecklad kapacitet i provinserna för vägunderhåll och iii) arbetstillfällen skapade.

Avtalat belopp (MSEK)	Avtalsperiod	Utbetalat belopp (MSEK)	Samarbetspartner	Biståndsinstrument	Svensk andel av totalt stöd (%)
88,2	2010-2012		UNOPS	Project support	100%

Resultat:

Projektet är en fortsättning på RAIP I som avslutades i januari 2010 och genomfördes i enlighet med planen. RAIP II har sedan avtalet undertecknades i april gett konkreta resultat i den lokala infrastrukturen som förbättrar tillgängligheten till marknader mm. De lokala myndigheterna

i de berörda provinserna har med hjälp av projektet t ex kunnat få 3 km väg ombyggda och ytterligare 14 km nygrusade, snöröjning av sex kritiska passager för att hålla alla distrikt öppna för transporter under vintern är planerade och rutinunderhåll av 120 kilometer väg genomförs kontinuerligt. Projektet har också visat resultat kring vägunderhållning, t ex genom pågående reparation av vägar förstörda genom vårens översvämning. Projektet har också visat på ökat arbetstillfälle, s k antal arbetsdagar, för människor i provinserna som projektet riktar sig till. Detta har medfört ökat antal arbetsdagar med 3 500 dagar av vilka 620 utförts av kvinnor. Sannolikt bidragande till att dessa resultat kunde rapporteras så tidigt var att projektet är en fortsättning på tidigare stöd.

3.3.2 Bedömning av sektormål inom privatsektorutveckling

Sektormål: ett stärkt och växande privat näringsliv, där människor som lever i fattigdom i högre utsträckning deltar och har sysselsättning.

Alla tre projekt bedöms, på olika sätt, att bidra till måluppfyllelse. Målgrupperna är fattiga människor på landsbygden och målen är ökad sysselsättning och inkomster genom stöd för mikroföretagande, mikrofinans and särskilt kvinnligt företagande. Risker hanteras genom att samarbeta med kompetenta och erfarna motparter och genom att välja etablerade kanaler för stöd, som t.ex. Afghanistan Reconstruction Trust Fund, vilket också positivt bidrar till ökad effektivitet och chanserna att nå sektormålet. Att stödja utvecklingen av en privatsektor i Afghanistan ses som relevant ur ett fattigdomsperspektiv genom att skapa ökad sysselsättning och inkomster. Särskilt fokus läggs även på att stötta kvinnligt entreprenörskap samt att förhindra konfliktspridning genom att skapande av sysselsättning motverkar rekrytering av unga män till kriminella nätverk.

3.4 Civilmilitärt samarbete

Sveriges säkerhetsinsats i Afghanistan består av en regional enhet för säkerhet och återuppbyggnad i fyra provinser i norr (PRT). Enligt samarbetsstrategin är myndighetssamverkan viktigt under hela strategiperioden för att uppnå synergier och få en så stor effekt som möjligt av den totala svenska insatsen. Ett civilt team under svenska ambassaden har inrättats på PRT:t i Mazar-e-Sharif där bland annat utvecklingsrådgivare ingår.

Resultat:

- Drygt 25% av stödet till Afghanistan är allokerat till norr för att stärka synergier mellan de olika insatserna enligt svensk Afghanistanpolitik.
- Lokala Fonden med inriktning på demokrati och mänskliga rättigheter kommer att avslutas och övergå i Norra Fonden som inkluderar alla tre samarbetsområdena MR/demokrati, utbildning och privatsektorutveckling

för insatser i de norra provinserna. provinserna. Norra Fonden skall tydligare stärka synergierna med säkerhetsinsatserna som genomförs av Försvarsmakten.

- Samverkan mellan säkerhet, samhällstyrning och utveckling (security, governance, development) i PRT-områdets prioriterade distrikt har utvecklats.

- Förberedande studier har genomförts för att identifiera utvecklingsbehoven i det geografiska samarbetsområdet.

- Samarbete med försvarsmakten har intensifierats genom bla gemensamma möten på by-, distrikts och provinsnivå.

- De nationella programmen har följts upp i de geografiskt identifierade områdena vilket resulterat i att fler barn har fått tillgång till skolmaterial, Community Development Councils har återetablerats samt att de lokala myndigheterna tydligare uppmärksammat behoven i området.

4 BISTÅNDEEFFEKTIVITET

Följande processmål gäller för samarbetet med Afghanistan:

- Förbättrad givarkoordinering inklusive en stärkt roll för *United Nations Assistance Mission in Afghanistan* (UNAMA)
- Förbättrad resultatuppföljning för genomförande av Afghanistan Compact (ung. Afghanistanfördraget) och ANDS
- Förstärkt afghanskt ägarskap och förstärkt afghansk kapacitet

Stärkt givarsamordning, harmonisering och anpassning till Afghanistans egna processer är ett av huvudsyftena med stödet genom ARTF, och Sverige har aktivt verkat i de olika forum som finns inom ramen för ARTF under 2010. Nyligen åtog sig en större del av givarna att kanalisera 50% av tillgängliga medel för utvecklingssamarbete genom de nationella budgetsystemen (genom ARTF), som ett resultat av dessa koordineringsansträngningar.

Afghanistans regering presenterade under 2010 en ny s k kluster (sektor) strategi med fyra olika områden . Ansatsen, som välkomnades av givare inklusive Sverige, bedöms ha god potential vad gäller förstärkt uppföljning vad gäller genomförandet av Afghan compact och ANDS men det är för tidigt att ännu kunna bedöma några särskilda resultat.

UNAMA håller regelbundna koordineringsmöten i Kabul där regeringen, givare och FN organ deltar. Sverige har varit en aktiv aktör vid dessa möten liksom EU:s biståndskoordineringsmöten.

Inom ramen för koordineringsarbetet så har också flera samordnade

gemensamma nordiska initiativ genomförts under 2010, dels upprättande av en gemensam nordisk fond för civila samhället och stärkt jämställdhetsfokus på programmen inom ARTF.

Biståndseffektivitet i allmänhet försvåras delvis av de olika ländernas relativt snäva geografiska fokus, inklusive Sveriges prioriteringar i norr, och den omfattande mängd aktörer som verkar i Afghanistan. Korruption och svag kapacitet hos de afghanska myndigheterna utgör ytterligare risker och svårigheter i en mycket fragmenterad biståndskontext. Sida har också avslutat programstöd till FN organ till förmån för mer specifikt projektstöd med geografiskt fokus under 2010. (Regerings uppdrag med tydligare fokus och rapportering från norra Afghanistan).

5 TEMATISKA PRIORITERINGAR OCH PERSPEKTIVEN

Fattigdoms- och rättighetsperspektivet har inkluderats i utformningen och genomförandet av det svenska stödet och i dialogen med nationella aktörer och andra givare. Ett exempel är stödet till Svenska Afghanistan kommittén och deras program för ökade rättigheter för personer med funktionshinder. Programmet har riktat sig specifikt till att ta bort hinder som exkluderar människor med funktionshinder från deltagande i samhällsaktiviteter.

Av regeringens tematiska prioriteringar är det i huvudsak demokrati och mänskliga rättigheter samt främjande av jämställdhet och kvinnors roll i utvecklingen som står i fokus i Afghanistan. Förbättringen av demokratiskt deltagande är av största vikt i alla program/projekt (ex kvinnors deltagande inom råden samhällsutveckling, deltagande av befolkningen inom infrastrukturen program eller kommunråd utveckling som grundläggande strukturerna inom NSP-programmet). Exempel på jämställdhetsperspektivet är det svenska stödet inom utbildningssektorn där stödet fokuserar på flickors utbildning som också är en del av Afghanistans utbildningsstrategi. Det svenska stödet har haft inverkan bl a på läroplaner och antalet kvinnliga lärare.

6 DEN AFGHANSKA KONTEXTEN

De internationella Afghanistankonferenserna i London (januari 2010) och i Kabul (juni 2010) preciserade åtgärder som ger den afghanska regeringen ett mer övergripande ansvar för utvecklingen och säkerheten i Afghanistan. Konferenserna fokuserade på god samhällsstyrning, social och ekonomisk utveckling, säkerhet och regionalt samarbete. Den afghanska regeringen har gjort upp detaljerade utvecklingsplaner för dessa teman, vilket ger en annan plattform för det internationella utvecklingssamarbetet i landet. Givarna har bl a åtagit sig att till 2012 arbeta i syfte att kanalisera 50% av utvecklingsmedlen genom de nationella systemen och Afghanistan har i sin tur förbundit sig att bekämpa korruption och stärka mänskliga rättigheter. Det ligger också ett stort

arbete och ett viktigt framsteg i att man fått in kvinnornas roll i fredsbyggandet som en del av handlingsplanerna från konferenserna. Förhoppningen är att det ska ge ett annat allvar genom detta och en stärkt plattform för samarbete kring jämställdhet.

Korruptionsbekämpningen ställer också nya och delvis svårhanterliga krav på regeringen och det är inte alltid att anti-korruptionsarbetet lever upp till visionen. Ett exempel är den utbredda korruptionen i det nyligen hållda presidentvalet (september 2010) som påverkat allmänhetens förtroende för både statliga institutioner och för den internationella närvaron.

Allmänhetens bristande förtroendet för staten i kombination med få ekonomiska möjligheter riskerar att stärka rekryteringsbasen för rebellgrupper, vilket i sin tur försvårar konfliktlösningen i landet. Säkerhetssituationen i landet har också under det senaste året försämrats markant, vilket medför konsekvenser för genomförandet och uppföljningen av de svenska prioriteringarna. Det har också konsekvenser för rekrytering av personal till Afghanistan, inkl. Sida-anställda.

7 SLUTSATSER

Genomförandet av strategin är på rätt väg och de svenska insatserna inom de tre sektorerna uppnår förväntade resultat i linje med övergripande mål. Utifrån vunna erfarenheter ser inte Sida anledning till förändringar av strategisk karaktär. Stöd till den afghanska nationella budgeten genom ARTF kommer även fortsättningsvis att utgöra en viktig kanal för implementeringen av samsamarbetsstrategin. Sveriges bidrag till ARTF ges också direkt till den nationella budgeten och är därmed i linje med internationella rekommendationer. För att samarbetet skall genomföras i enlighet med svenska regeringens prioriteringar finns dock ett behov att öka fokus på främjande av jämställdhet, anti-korruption, afghanskt ägarskap, barn/ungdomars rättigheter, liksom en bättre tillämpning av ett konfliktperspektiv. Ett viktigt steg är även att tydligare identifiera svenska komparativa fördelar samt utveckla strategiska partnerskap med de nordiska länderna och EU. Policydialogen bör också förbättras.

Utvecklingssamarbetet bedrivs i en miljö som snabbt kan ändras på grund av politiska- och/eller säkerhetsskäl. Detta kräver flexibilitet i insatser och i arbetsvillkor för att attrahera och behålla Sidas personal som arbetar i Kabul och Mazar-e-Sharif. Budget begränsningar inom Sida riskerar att få negativa följder för kapaciteten att implementera och följa upp samsamarbetsstrategin samt för Sida:s kapacitet att delta i policydialogen.